

**Sosyal bilgiler öğretiminin uyarlanması
ünite analizi ve amaçların belirlenmesi**

Sosyal bilgiler dersinin amacı

- Çocukların çevrelerini ve toplumsal hayatı tanımalarına, uyum sağlamalarına yönelik bilgi, tutum, değer ve becerilerini geliştirmek ve çağın gerektirdiği bir donanıma sahip etkin vatandaşlar olmalarını sağlamak
- Çevreyle etkileşim
- Planlı ve sistematik eğitim
- Uyarlamalar: sınıftaki tüm öğrencilerin kendi hızında öğrenebilmeleri için öğretim materyali, öğretim hızı, ders içeriği, ödevler ve sınavlarda yapılan düzenlemeler

-
- Sosyal bilgiler dersinde yer alan konuların programda verilen sırada işlenme zorunluluğu yoktur.
 - ÖG öğrenciler için performans düzeyi ve gereksinimler dikkate alınmalıdır.
 - Somuttan soyuta, basitten karmaşığa, yakından uzağa
 - Genel eğitim müfredatından yararlanılarak düzeye uygun program hazırlanır.
 - Ünite analiz edilir.
 - Ünite içeriğiyle ilgili olmayan konu başlıkları elenir.
 - Birbiriyle tutarlılık gösteren işlevsel konular biraraya getirilerek yeni bir tema oluşturulur.
 - Ünitadaki konular basitten karmaşığa doğru analiz edilir.
 - İçerik öğrenciye göre sadeleştirilir.
 - Öğrencilere göre uyarlanır.

«Ben ve Okulum» ünitesi, ilkokul 1.sınıf hayat bilgisi eğitim uygulama okulu hayat bilgisi dersinden

Tablo 1. Okulumuz Ünitesi İçerik Analizi Örneği

1. Kendini tanıma
 - Adı
 - Soyadı
 - Cinsiyeti
 - Doğum yeri
 - Yaşı
2. Öğretmenini tanıma
 - Öğretmenin adı
 - Öğretmenin soyadı
 - Öğretmenin cinsiyeti
3. Sınıf arkadaşlarını tanıma
 - Sınıf arkadaşlarının adları
 - Sınıf arkadaşlarının soyadları
 - Sınıf arkadaşlarının cinsiyetleri
4. Sınıfını tanıma
 - Sınıfının yeri
 - Sınıfı/Şubesi
5. Sınıfında bulunan araç- gereçler
 - Öğretmen masası
 - Masalar
 - Sandalyeler
 - Dolap
 - Yazı tahtası
 - Çöp kutusu
6. Okulunu tanıma
 - Okulunun adı
 - Okulunun bulunduğu semtin adı
7. Okulun bölümleri
 - Sınıflar
 - Spor salonu
 - Yemekhane
 - Tuvaletler
 - Öğretmenler odası
8. Okulun bölümlerinde bulunan araç gereçler
 - a) Sınıflarda bulunan araç gereçler
 - Öğretmen masası
 - Masalar
 - Sandalyeler
 - Dolap
 - Yazı tahtası
 - Çöp kutusu
 - b) Spor salonunda bulunan araç gereçler
 - Minderler
 - Basket potası
 - Top
 - c) Yemekhanede bulunan araç gereçler
 - Masalar
 - Sandalyeler
 - Yemek tepsisi
 - Kaşıklar
 - Çatalar
 - Peçetelikler
 - d) Tuvaletlerde bulunan araç gereçler
 - Sıvı sabun
 - e) Öğretmenler odasında bulunan araç gereçler
 - Masa
 - Sandalyeler
 - Dolap
9. Okuldaki görevli kişiler ve görevleri
 - a) Okuldaki görevli kişiler
 - Müdür
 - Müdür yardımcıları
 - Öğretmenler
 - Hizmetliler
 - b) Okuldaki görevli kişilerin görevleri
 - Müdürün görevi:
 - ♦ Öğretmenlerin ders anlatmalarını sağlama
 - ♦ Çalışanların okula vaktinde gelmesini sağlama
 - ♦ Okulun temizliğini sağlama
 - ♦ Hizmetlilerin yaptıklarını kontrol etme
 - Müdür yardımcılarının görevi:
 - ♦ Müdüre yardım etme
 - Öğretmenlerin görevi:
 - ♦ Öğrencilere matematik öğretme
 - ♦ Öğrencilere okuma yaptırma
 - ♦ Öğrencilere resim yaptırma
 - ♦ Öğrencilere şarkı söyletme
 - Hizmetlilerin görevi:
 - ♦ Okulu temizleme
 - ♦ Öğrenciler için fotokopi çekme
10. Sınıfta uyulması gereken kurallar
 - Sınıfta söz alarak konuşma
 - Öğretmene «öğretmenim» diyerek seslenme
 - Öğretmenden izin alarak yerinden kalkma
 - Sınıfa girerken kapıyı vurma
 - Sınıf kapısını yavaş kapatma
 - Sınıf araç-gereçlerini kullandıktan sonra yerine koyma
11. Sınıfın temiz ve düzenli kullanılması
 - Çöpleri çöp kutusuna atma
 - Sınıfın temiz tutulmasında görev alma
 - Sınıfı kirletenleri uyarma
 - Sıraları silerek temiz tutma
 - Ders araç gereçlerini temiz kullanma
 - Araç gereçleri işi bittikten sonra yerine koyma
12. Okulda uyulması gereken kurallar
 - Ders zili çaldığında derse girme
 - Okul eşyalarını kullandıktan sonra yerine koyma
 - Okul içinde alçak sesle konuşma
 - Musluk ve lambaların kullandıktan sonra kapatma
 - Okulda çalışanlar için ayrılmış yerlere, gerektiğinde girme
 - Okul tuvaletlerini kullandıktan sonra sifonu çekme
13. Okulun yakın çevresinde bulunan yerler
 - Oyun alanları, park, bahçe vb. yerler
 - Alışveriş yapılan yerler
 - Sinema, tiyatro vb. yerler
 - Lokanta, pastahane vb. yerler
 - Hastane, sağlık merkezi vb. yerler

Sosyal bilgiler öğretim programı hazırlama

- Deęerlendirme aracının hazırlanması
- Performans düzeyinin belirlenmesi
- Öğretilecek hedef becerilerin seçilmesi
- Ortamın ve materyalin hazırlanması
- Öğretim planının hazırlanması
- Deęerlendirme araçlarının hazırlanması

Ölçüt bağımlı ölçü aracı (okulun bölümleri)

Bildirimler	Ölçüt	Yönerge	Araç-gereç
Okul bölümlerinin resimli kartları arasından sınıfı gösterir.	3/4	Önündeki resimlere bak, sınıfı göster.	Sınıf, spor salonu, yemekhane resmi Tuvalet, öğretmenler odası, sınıf resmi Spor salonu, öğretmenler odası, sınıf resmi Yemekhane, müdür odası, sınıf resmi
Okul bölümlerinin resim kartları arasından sınıf gösterilip, «burası neresi» diye sorulduğunda, sınıf olduğunu söyler.	3/4	Buranın adı ne, söyle.	Sınıf resmi
Okul bölümlerinin resimli kartları arasından spor salonunu gösterir.	3/4	Önündeki resimlere bak, spor salonunu göster.	Sınıf, spor salonu, yemekhane resmi Spor salonu, öğretmenler odası, sınıf resmi Yemekhane, öğretmenler odası, spor salonu resmi Yemekhane, spor salonu, tuvalet resmi
Okul bölümlerinin resim kartları arasından spor salonu gösterilip, «burası neresi» diye sorulduğunda, sınıf olduğunu söyler.	3/4	Buranın adı ne, söyle.	Spor salonu resmi
.....
Okulun bölümleri nelerdir? Söyle dendiğinde, okulun bölümlerini söyler.	3/4	Okulun bölümleri nelerdir?	Sınıflar, spor salonu, yemekhane, öğretmenler odası, tuvaletler

Ölçüt bağımlı ölçü aracı (okulda bulunan araç-gereçler)

Bildirimler	Ölçüt	Yönerge	Araç-gereç
Sınıfta bulunan araç gereçleri gösterir.	5/6	Önündeki resimlere bak. Sınıfta bulunan araç-gereçler hangileri? Göster.	Öğretmen masası, yemek tepsi, sıvı sabun resmi Masalar, kaşıklar, minder resmi Sandalye, çatallar, basket potası resmi Dolap, peçetelik, top resmi Yazı tahtası, sıvı sabun, yemek tepsi resmi Çöp kutusu, kaşık, basket potası resmi
Sınıfta bulununan araç gereçlerin neler olduğunu söyler.	5/6	Sınıfta bulunan araç gereçler nelerdir? Söyle.	Öğretmen masası, dolap, tahta Masaları sandalyeler, çöp kutusu
Spor salonunda bulunan araç gereçleri gösterir.	2/3	Önündeki resimlere bak. Spor salonunda bulunan araç-gereçler hangileri? Göster.	Basket potası, kaşık, masa resmi Minderler, çatallar, dolap resmi Top, sıvı sabun, sandalye resmi
Spor salonunda bulununan araç gereçlerin neler olduğunu söyler.	2/3	Spor salonunda bulunan araç gereçler nelerdir? Söyle.	Minderler, basket potası, top
.....

Performans düzeyinin belirlenmesi

- Deęerlendirme verilerine göre oluşturulur.
- Öęrencinin yapabildikleri ve yapamadıklarına yer verilir.
- Gözlenebilir ve ölçülebilir řekilde ifade edilmeli
- Performans düzeyi öęrencinin řimdiki durumunu ifade etmeli

- Ortam düzenlenir.
- Çalışma ile ilgili bilgi verilir, araç-gereçleri incelemesine izin verilir.
- Kurallar açıklanır
- Pekiřtireç açıklanır

Amaçların oluşturulması

- Uzun dönemli amaçlar
- Kısa önemli amaçlar
- Öğretimsel amaçlar

Ortam

- Sınıf (u düzeni, istasyon, yuvarlak masa, geleneksel)
- Alan gezileri
- Büyük grup öğretimi
- Küçük grup öğretimi (homojen, heterojen)
- Bireysel öğretim

Öğretimde kullanılabilen araç-gereçler

- Aktif katılımı artırır
- İlgi çekici hale getirir
- Etkili alıştırma olanağı sağlar
- Öğrenme süresini kısaltır
- Sistemik öğretimi sağlar
- Edinim, kalıcılık ve genellemeyi kolaylaştırır
- Öğretimin bireyselleştirilmesini sağlar

Araç-gereçler

- Resimler
- Levhalar (konuya ilgi çekmek için kalın karton üzerine yazı ve resim)
- Afişler (reklam, duyuru, belirli günler ve haftalar)
- Poster (bölgelerin tanıtımı)
- Zaman şeridi (mevsimler)
- Tarih şeridi
- Haritalar (yönler, ülkeler)
- Küre
- Grafikler (nüfus dağılımı)
- Akıllı tahta
- İnternet
- Ders kitapları
- Çalışma kağıtları

Öğretim yöntemleri

- Doğrudan öğretim yöntemi
- Yanlırsız öğretim yöntemleri
- İşbirliğine dayalı öğrenme yaklaşımı
- Çoklu zeka
- Yapılandırmacı yaklaşım
 - 5E, 7E öğrenme modelleri
 - Gezi
 - Drama
 - Demonstrasyon (gösterip yaptırma)
 - Şematik düzenleyicilerle öğretim